

Hogyan tanuljunk?

II. rész

A Firka 2011-2012-es évfolyamában a Katedra rovatot a tanulásnak szenteljük, mivel Romániában a tanulóknak a 2011. júliusi érettségi vizsgáján elért nagyon gyenge eredményei (a vizsgára jelentkezetteknek több mint fele sikertelen volt) többek között arra vezethetők vissza, hogy a tanulók tanulással kapcsolatos ismeretei és szokásai – még tisztázásra váró okok miatt – messze elmaradnak a kor követelményeitől. Reméljük, sorozatunkkal segíteni tudunk mind a tanároknak, mind a tanulni szándékozóknak.

Tanulási stílusok

Mindenki, aki tanul előbb-utóbb rájön arra, hogy milyen módszerrel legeredményesebb számára a tanulás. Vagyis, hogy milyen tanulási stílust részesít előnyben. A tanulók általában nem csak egyféle tanulási stílus szerint tanulhatnak, a helyzettől, az anyagtól függően választják ki, hogy melyik stílust részesítik előnyben. A tanulási stílusokat sok szempontból osztályozhatjuk. A különböző tanulási stílus több elemből, illetve ezek kombinációból épül fel. A fiziológiai elemek az észlelés, a mozgás, az idő és a fogyasztás. A tanulási stílusok pszichológiai elemei a motiváció, a felelősségtudat, a kitartás, illetve az információ feldolgozásmódja. A szociológiai elemek közé az egyedül tanulás, a felnőtt tanulás, a társsal tanulás, illetve ezek váltakozása tartozik. De a környezeti feltételek – mint a fény, a hang, a hőmérséklet, vagy a helyszín elrendezése – is meghatározhatják a tanulási preferenciákat. Az alábbiakban bemutatunk néhány általánosabban elfogadott tanulási stílust, és hogy ezeknek melyek a jellemzői.

Auditív tanulási stílus

Ebben az esetben a tanuló főképpen a verbális ingerekre összpontosít. Amikor önállóan tanul, akkor kedveli, ha az anyagot szóban is hallhatja. Értékeli az írott szöveg felolvasását, illetve élő szöveg hallgatását. Ajánlott hangos felolvasással, vagy a szöveg rögzítésével a hallott részt saját maguknak létrehozni.

Vizuális tanulási stílus

Akik vizuális típusúak, leginkább a látottakra koncentrálnak a tanulás során. Az így tanulók mindennél többre értékelnek egy jó ábrát, amely nekik többet mond száz szónál. Számukra nem csak az ismeretek rögzítése, hanem a felelevenítése is legtöbbször vizuális formát ölt. Ajánlott, hogy az így tanuló hozzon létre ábrát akkor, amikor a szöveg nem tartalmaz ábrákat, mert a bevésődést már magának az ábrának az elkészítése, a szöveg vizuálisan történő megjelenítése is elősegíti.

Mozgásos tanulási stílus

Az ilyen tanuló az anyag bevésődését cselekvéssel valósítja meg. Például jegyzeteléssel. Ezek a tanulók tanulás közben általában gesztikulálnak, néha fel-alá járnak. Az anyag rögzítése ezekhez a mozdulatokhoz kapcsolódik, amelyeket aztán az ismeretek felelevenítésekor reprodukálnak heves gesztikulációval kísérve, mint amikor tanultak.

Egyedül tanuló tanulási stílus

Vannak, akik csak egyedül szeretnek tanulni, akiket kifejezetten zavar, ha mások is jelen vannak a tanulás során. Ha valaki ilyen típusú, igyekezzen kialakítani maga számára egy olyan helyet, egy fészket, ahol megteremtheti magának a biztonságos és nyugodt tanulóhelyet, ahol aztán maximálisan az anyagra tud összpontosítani.

Társas tanulási stílus

Van olyan tanuló, aki állandóan kérdezni szeret, aki szeret részt venni aktívan valamely közösségben, aki meg szereti osztani másokkal a problémáit, és aki aztán a megoldást is másokkal találja meg. Az ilyen típusú tanuló számára fontos, hogy ne csak másoktól kapjon, hanem mással is megossza a tudását, hogy szoros kapcsolatban éljen a csoport többi tagjával.

Impulzív tanulási stílus

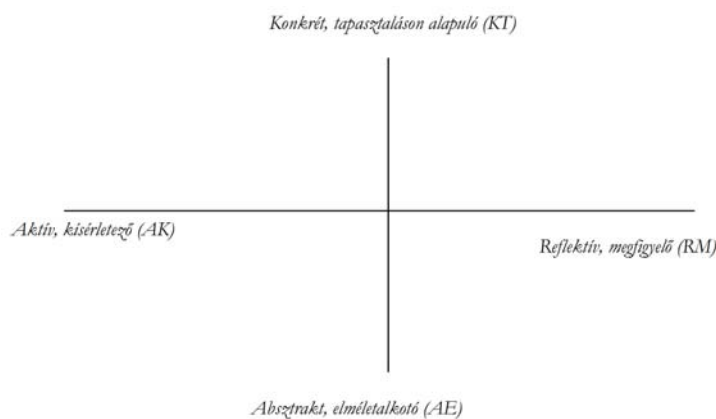
Az impulzív tanulók gyorsan reagálnak, előszeretettel vitáznak, tanulnak, oldanak meg problémákat csoportban. Az ötleteket gyorsan, mérlegelés nélkül dobják be, a megoldásra inkább ráéreznek, minthogy azt módszeresen megkeressék. Az ilyen stílus szerint tanuló tanulóknál a válasz legtöbbször különösebb megfontolás nélkül, inkább intuitív módon születik meg. Az első eszükbe jutó ötletet adják elő, nem gondolják át válaszaikat, még ha jó eredményt is adnak meg, nem tudják megmagyarázni azt.

Mechanikus tanulási stílus

A mechanikusan tanulók válasza mindig reprodukáló és megértés mentes, ami leginkább a magolás esetén fordul elő. Az így tanulók tanulása a részletek megjegyzésére épül, az összefüggések feltárása alig fordul elő. Ennek a tanulási formának a célja a rövidtávú, minél pontosabb ismeretfelidézés.

A Kolb-térkép

Valakinek a tanulási stílusát más kritériumok szerint is beazonosíthatjuk. Az ún. Kolb-térkép szerint egy derékszögű koordináta rendszer négy ága mentén elhelyezzük a következő jellemzőket: legfelül a konkrét, tapasztaláson alapuló (KT), a bal oldali ágon az aktív, kísérletező (AK), a jobb oldali ágon a reflektív, megfigyelő (RM), végül az alsó ágon az absztrakt, elméletalkotó (AE) típust jelentő tengely-elnevezést (Lásd az ábra!). Mindenkinek a stílusa a KT-AE, illetve a vízszintes AK-RM tengelyek által meghatározott négy mező valamely területén tüntethető fel.

Kovács Zoltán